

Hallituksen esitys Eduskunnalle laeiksi eräistä henkilöstön asemaa koskevista järjestelyistä yksityistettäessä opetusministeriön hallinnonalaan kuuluvia ammatillisia oppilaitoksia ja muodostettaessa yksityisiä ammattikorkeakouluja annetun lain 1 §:n ja ammatillisesta opettajankoulutuksesta annetun lain 18 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan eräistä henkilöstön asemaa koskevista järjestelyistä yksityistettäessä opetusministeriön hallinnonalaan kuuluvia ammatillisia oppilaitoksia ja muodostettaessa yksityisiä ammattikorkeakouluja annetun lain mukaisen eläketurvan piiriin lisättäviksi valtion eläkejärjestelmän piiriin kuuluvasta, opistoasteen ammatillista koulutusta järjestävän yksityisen kansanopiston, liikunnan koulutuskeskuksen ja musiikkioppilaitoksen palveluksesta yksityisen ammattikorkeakoulun palvelukseen sen muodostamisen yhteydessä siirtyneet henkilöt.

Lisäksi ehdotetaan ammatillisesta opettajankoulutuksesta annettuun lakiin lisättäväksi säännös, jonka mukaan ammatillisen opettajakorkeakoulun palveluksesta yksityisen ammattikorkeakoulun palvelukseen siirtyvän henkilön eläketurvaan noudatettaisiin, mitä eräistä henkilöstön asemaa koskevista järjestelyistä yksityistettäessä opetusministeriön hallinnonalaan kuuluvia ammatillisia oppilaitoksia ja muodostettaessa yksityisiä ammattikorkeakouluja annetussa laissa säädetään.

Lait ovat tarkoitetut tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen kun ne on hyväksytty ja vahvistettu.

PERUSTELUT

1. Nykytila ja ehdotetut muutokset

1.1. Laki eräistä henkilöstön asemaa koskevista järjestelyistä yksityistettäessä opetusministeriön hallinnonalaan kuuluvia ammatillisia oppilaitoksia ja muodostettaessa yksityisiä ammattikorkeakouluja

Eräistä henkilöstön asemaa koskevista järjestelyistä yksityistettäessä opetusministeriön hallinnonalaan kuuluvia ammatillisia oppilaitoksia ja muodostettaessa yksityisiä ammattikorkeakouluja annetun lain (451/1996) 1 §:ssä säädetään julkisen sektorin eläkejärjestelmien välisissä siirroissa noudatettua eläketurvan jatkuvuusperiaatetta soveltaen,

että valtion ammatillisen oppilaitoksen yksityistämisen yhteydessä yksityisen ammatillisen oppilaitoksen palvelukseen siirtyneen henkilön eläketurva määräytyy valtion eläkelain (280/1966) mukaisesti siltä osin kuin hänen palveluksensa on ennen siirtymistä kuulunut valtion eläkelain soveltamisalaan siten kuin hänen palveluksensa yksityisessä oppilaitoksessa olisi kuulunut valtion eläkelain piiriin. Sama koskee myös valtion eläkejärjestelmän piiriin kuuluvasta yksityisen ammatillisen oppilaitoksen palveluksesta ammattikorkeakouluopinnoista annetussa laissa (255/1995) tarkoitetun yksityisen ammattikorkeakoulun palvelukseen sen muodostamisen yhteydessä siirtynyttä henkilöä.

Ammattikorkeakoulut muodostetaan mainitun ammattikorkeakouluopinnoista annetun lain mukaan pääsääntöisesti usean ammatillisen oppilaitoksen pohjalta monialaiseksi yhteenliittymäksi. Ammattikorkeakoulut pyritään perustamaan ensisijaisesti kunnallisina tai yksityisinä. Eräistä ammattikorkeakouluopinnoista annetun lain toimeenpanon edellyttämistä järjestelyistä annetun lain (258/1995) 9 §:ssä säädetään, että mitä mainitussa laissa säädetään ammatillisesta oppilaitoksesta, on soveltuvin osin voimassa myös opistoasteen ammatillista koulutusta järjestävästä kansanopistosta, liikunnan koulutuskeskuksesta ja musiikkioppilaitoksesta. Näiden oppilaitosmuotojen opistoasteen koulutusta on lähdetty kehittämään ja muuttamaan ammatilliseksi korkeakouluopetuksiksi eräissä tapauksissa omana ammattikorkeakouluhankkeenaan, mutta useimmiten osana muuta ammattikorkeakouluhanketta.

On tarkoituksenmukaista, että myös yksityisten kansanopistojen, liikunnan koulutuskeskusten ja musiikkioppilaitosten palveluksesta yksityisen ammattikorkeakoulun palvelukseen siirtyviin, valtion eläkejärjestelmän piiriin kuuluviin henkilöihin noudatettaisiin lisäeläketurvan jatkuvuusperiaatetta vastaavalla tavalla kuin yksityisen ammatillisen oppilaitoksen palveluksesta yksityisen ammattikorkeakoulun palvelukseen siirtyvien kohdalla. Tämän vuoksi ehdotetaan, että eräistä henkilöstön asemaa koskevista järjestelyistä yksityistettäessä opetusministeriön hallinnonalaan kuuluvia ammatillisia oppilaitoksia ja muodostettaessa yksityisiä ammattikorkeakouluja annetun lain 1 §:ään lisätään uusi tätä tarkoittava 3 momentti.

1.2. Laki ammatillisesta opettajankoulutuksesta

Ammatillisesta opettajankoulutuksesta annetulla lailla (452/1996) suomenkielinen ammatillinen opettajankoulutus sijoitettiin viiden ammattikorkeakoulun yhteydessä toimiiviin ammatillisiin opettajakorkeakouluihin. Mainitun lain 17 §:n 1 momentin mukaan valtion ylläpitämä Hämeenlinnan ammatillinen opettajakorkeakoulu siirtyi lain voimaan tullessa eli 1 päivänä elokuuta 1996 Hämeen ammatillisen korkeakoulutuksen kuntayhtymän ylläpidettäväksi ja Hämeen ammattikorkeakoulun yhteydessä toimivaksi ammatilliseksi opettajakorkeakouluksi ja 17 §:n 2 momentin mukaan valtion ylläpitämä Jyväsky-

län ammatillinen opettajakorkeakoulu 1 päivänä elokuuta 1997 Jyväskylän Ammattikorkeakoulu Oy:n ylläpidettäväksi ja Jyväskylän ammattikorkeakoulun yhteydessä toimivaksi ammatilliseksi opettajakorkeakouluksi.

Ammatillisesta opettajankoulutuksesta annetun lain 18 §:n 2 momentissa säädetään, että ammatillisen opettajakorkeakoulun palveluksesta kunnallisen ammattikorkeakoulun palvelukseen mainitun lain 17 §:n 1 ja 2 momentin mukaisesti siirtyvän 31 päivän joulukuuta 1939 jälkeen syntyneen henkilön eläketurva määräytyy siten kuin eräistä henkilöstön asemaa koskevista järjestelyistä kunnallistettaessa opetusministeriön hallinnonalaan kuuluvia ammatillisia oppilaitoksia annetussa laissa (1422/1994) säädetään. Tämä säännös koskee kuitenkin vain Hämeen ammatillisen korkeakoulutuksen kuntayhtymän ylläpidettäväksi siirretyn Hämeenlinnan ammatillisen opettajakorkeakoulun henkilöstöä. Jyväskylän ammattikorkeakoulua ylläpitää Jyväskylän Ammattikorkeakoulu Oy, joten mainitun 18 §:n 2 momenttiin sisältyvä viittaus 17 §:n 2 momenttiin on virheellinen. Jyväskylän ammatillisen opettajakorkeakoulun henkilöstön osalta mainittuun 18 §:ään olisi tullut ottaa säännös siitä, että ammatillisen opettajakorkeakoulun palveluksesta yksityisen ammattikorkeakoulun palvelukseen 17 §:n 2 momentin mukaisesti siirtynyt henkilön eläketurva määräytyy siten kuin eräistä henkilöstön asemaa koskevista järjestelyistä yksityistettäessä opetusministeriön hallinnonalaan kuuluvia ammatillisia oppilaitoksia ja muodostettaessa yksityisiä ammattikorkeakouluja annetussa laissa säädetään.

Edellä sanotun perusteella ehdotetaan, että ammatillisesta opettajankoulutuksesta annetun lain 18 §:n 2 momenttiin sisältyvä virheellinen viittaus 17 §:n 2 momenttiin poistettaisiin ja että 18 §:ään lisättäisiin uusi 3 momentti, johon otettaisiin ammatillisen opettajakorkeakoulun palveluksesta yksityisen ammattikorkeakoulun palvelukseen siirtynyt henkilöstön eläketurvaa koskeva säännös.

2. Esityksen vaikutukset

Eläkejärjestelyt koskisivat nykyisin viittä yksityistä kansanopistoa, liikunnan koulutuskeskusta ja musiikkioppilaitosta ja arviolta 50 niistä yksityisten ammattikorkeakoulujen

palvelukseen siirtyvää, valtion eläkejärjestelmän piiriin kuuluvaa henkilöä.

Jos henkilöstön siirtymistä ei tapahtuisi, vastaava kustannus jäisi joka tapauksessa valtion maksettavaksi. Ehdotettu järjestely ei edellytä erillisiä määrärahoja, ja kustannukset tulevat maksettaviksi valtion muiden eläkemenojen yhteydessä.

3. Asian valmistelu

Eduskunta on vastauksessaan hallituksen esitykseen valtion eläkelain muuttamisesta (HE 96/1993 vp) edellyttänyt, että julkisen sektorin eläkkeiden yhteyden purkaminen ja laitoksen ylläpitäjän mahdollisesta muuttamisesta aiheutuvat ongelmat selvitetään yhteistyössä työmarkkinaosapuolten kanssa ja ryhdytään tarpeellisiin säädösmuutoksiin, jotta voidaan varmistaa edunsaajien kannalta kohtuulliset ratkaisut.

Esitysluonnos on valmisteltu opetusministeriössä virkamiestyönä ja siitä on neuvoteltu asianomaisten henkilöstöjärjestöjen kanssa.

4. Voimaantulo

Lakien olisi tultava voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen kun ne on hyväksytyt ja vahvistettu. Eräistä henkilöstön asemaa koskevista järjestelyistä yksityistettäessä opetusministeriön hallinnonalaan kuuluvia ammatillisia oppilaitoksia ja muodostettaessa yksityisiä ammattikorkeakouluja annettuun lakiin tehtävää muutosta sovellettaisiin tapauksiin, joissa muodostetaan yksityisiä ammattikorkeakouluja ja niitä laajennetaan. Ammatillisesta opettajankoulutuksesta annetun lain 18 §:n 2 ja 3 momenttia sovellettaisiin tapauksiin, joissa siirtyminen kunnallisen tai yksityisen ammattikorkeakoulun palvelukseen on tapahtunut ammattikorkeakoulun muodostamisen yhteydessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

eräistä henkilöstön asemaa koskevista järjestelyistä yksityistettäessä opetusministeriön hallinnonalaan kuuluvia ammatillisia oppilaitoksia ja muodostettaessa yksityisiä ammattikorkeakouluja annetun lain 1 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään eräistä henkilöstön asemaa koskevista järjestelyistä yksityistettäessä opetusministeriön hallinnonalaan kuuluvia oppilaitoksia ja muodostettaessa yksityisiä ammattikorkeakouluja 20 päivänä kesäkuuta 1996 annetun lain (451/1996) 1 §:ään uusi 3 momentti seuraavasti:

1 §

Mitä 1 ja 2 momentissa säädetään yksityisen ammatillisen oppilaitoksen palveluksesta yksityisen ammattikorkeakoulun palvelukseen sen muodostamisen yhteydessä siirtyneen henkilön eläketurvasta, noudatetaan

myös opistoasteen ammatillista koulutusta järjestävän valtiosuutta saavista kansanopistoista annetussa laissa (1218/1993) tarkoitetun yksityisen kansanopiston, valtiosuutta saavista liikunnan koulutuskeskuksesta annetussa laissa (801/1992) tarkoitetun yksityisen liikunnan koulutuskeskuksen ja

musiikkioppilaitoksista annetussa laissa (516/1995) tarkoitetun yksityisen musiikkioppilaitoksen palveluksesta yksityisen ammattikorkeakoulun palvelukseen sen muodostamisen yhteydessä siirtyneen henkilön eläketurvaan.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 199 .

Lakia sovelletaan tapauksiin, joissa muodostetaan yksityisiä ammattikorkeakouluja tai niitä laajennetaan.

2.

Laki

ammattillisesta opettajankoulutuksesta annetun lain 18 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti *muutetaan* ammatillisesta opettajankoulutuksesta 20 päivänä kesäkuuta 1996 annetun lain (452/1996) 18 §:än 2 momentti, sekä *lisätään* 18 §:ään uusi 3 momentti seuraavasti:

18 §

Henkilöstöä koskeva siirtymäsäännös

Sellaisen ammatillisen opettajakorkeakoulun palveluksesta kunnallisen ammattikorkeakoulun palvelukseen 17 §:n 1 momentin mukaisesti siirtyvän henkilön eläketurvaan, joka on syntynyt 31 päivän joulukuuta 1939 jälkeen, noudatetaan, mitä eräistä henkilöstön asemaa koskevista järjestelyistä kunnallistettaessa opetusministeriön hallinnonalaan kuuluvia ammatillisia oppilaitoksia annetussa laissa (1422/1994) säädetään.

Ammatillisen opettajakorkeakoulun palveluksesta yksityisen ammattikorkeakoulun palvelukseen 17 §:n 2 momentin mukaisesti siirtyneen henkilön eläketurvaan noudatetaan,

mitä eräistä henkilöstön asemaa koskevista järjestelyistä yksityistettäessä opetusministeriön hallinnonalaan kuuluvia ammatillisia oppilaitoksia ja muodostettaessa yksityisiä ammattikorkeakouluja annetussa laissa (451/1996) säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 199 .

Lain 18 §:n 2 momenttia sovelletaan tapauksiin, joissa ammatillisesta opettajankoulutuksesta annetun lain 17 §:n 1 momentissa tarkoitettu siirtyminen kunnallisen ammattikorkeakoulun palvelukseen on tapahtunut sen muodostamisen yhteydessä 1 päivänä elokuuta 1996.

Lain 18 §:n 3 momenttia sovelletaan tapauksiin, joissa ammatillisesta opettajankoulutuksesta annetun lain 17 §:n 2 momentissa

tarkoitettu siirtyminen yksityisen ammatti- sen muodostamisen yhteydessä 1 päivänä korkeakoulun palvelukseen on tapahtunut elokuuta 1997.

Helsingissä 8 päivänä toukokuuta 1998

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Opetusministeri *Olli-Pekka Heinonen*

